



Razumkov
centre

УКРАЇНА: ВІД ВІЙНИ ДО МИРУ ТА ВІДНОВЛЕННЯ

Аналітичні оцінки
Вересень 2025



I. НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНА: ГОЛОВНІ ПОДІЇ, ПРОЦЕСИ, ТЕНДЕНЦІЇ

Протягом вересня 2025 р. збереглися тенденції до подальшої ескалації та інтернаціоналізації російсько-українського конфлікту, основними проявами яких були нарощування росією актів терору проти цивільного населення України та кількості провокацій на території держав-членів НАТО. Інтенсивність бойових дій залишалася на рівні попередніх місяців, хоча темпи просування противника знизилися майже наполовину порівняно з серпнем.

Президент США, назвавши росію «паперовим тигром» зробив, ймовірно, одну з [найбільш важливих заяв](#), що може означувати наближення переломного моменту у перебігу російсько-української війни. Його слова про три з половиною роки «війни без чіткої мети», «яку справжня військова потуга мала б виграти менш ніж за тиждень» є публічним визнанням слабкості росії, запереченням путінського міфу про «все за планом». Водночас, наразі немає чіткої відповіді на питання про наміри адміністрації США практично підвищити [«шанси \[України\] відновити контроль над усією своєю територією»](#).

БОЙОВІ ДІЇ

Середньодобова кількість бойових зіткнень у вересні сягнула 178, що відповідає рівню інтенсивності липня та дещо вище серпня 2025 р. (162). Водночас, задоволі високій кількості зафіксованих боєзіткнень, темпи просування російських військ були майже вдвічі меншими, ніж у серпні — [259 проти 464 км² відповідно](#), та найменшими місячними здобутками з травня цього року. Основні зусилля Сил Оборони України (СОУ) були зосереджені на стримуванні та виснаженні наступального потенціалу противника, застосовуючи тактику активної оборони та завдаючи ударів по критично важливим цілям на території росії.

За [повідомленням](#) Головнокомандувача ЗСУ генерала О. Сирського, «противник має трикратну перевагу в силах і засобах, а на основних напрямках зосередження своїх зусиль може переважати в чотири-шість разів». Запорукою успіху «повзучого» просування противника залишається тактика малих піхотних груп, що проникають між позиціями СОУ та здійснюють диверсійні та штурмові дії після накопичення необхідної кількості сил і засобів.

Протягом вересня СОУ здійснили успішну операцію з ліквідації т. зв. [«добропільського прориву»](#), який розпочався напередодні [зустрічі президентів росії та США](#) на Алясці та, за задумом російського військово-політичного керівництва, мав продемонструвати Д. Трампу черговий великий військовий успіх і, відповідно, переконати його у необхідності підтримки російських ультимативних умов завершення війни. Водночас, оперативна нейтралізація «прориву фронту» на момент американо-російської зустрічі та подальші успішні дії СОУ з оточення російського угруповання, ймовірно, стали причиною кардинальної зміни в оцінках ситуації на театрі воєнних дій американською адміністрацією (див. нижче). За [офіційними повідомленнями](#) української сторони, результатом контрнаступальної операції стало відновлення контролю над територією площею близько 175 км².

Відсутність значимих оперативно-стратегічних успіхів на театрі воєнних дій противник намагається компенсувати [актами повітряного терору](#) проти цивільного населення та ударами по критичній інфраструктурі. В ніч з 6 на 7 вересня росія здійснила наймасштабніший за час війни комбінований удар по Україні, випустивши [823 засоби повітряного нападу](#). Всього ж протягом вересня росіяни застосували 5 651 далекобійний дрон

(Shahed Гербера/Пародія) та 183 балістичні та крилаті ракети.

МИРНИЙ ПРОЦЕС

Після провальної зустрічі президентів США та росії 16 серпня в Анкоріджі процес мирного врегулювання за лідерства Д. Трампа зайшов у глухий кут. Провідні світові медіа у своїх вересневих публікаціях висловлювали переважно скептицизм і занепокоєння стосовно миротворчих зусиль Д. Трампа. Наприклад, [The Guardian](#) назвав Трампа «головною перешкодою на шляху до миру» в Україні та на Близькому Сході, звинувачуючи його в «непродуманому втручанні, грі на публіку та упередженості». [The Washington Post](#), своєю чергою, розкритикував вимоги Трампа до союзників по НАТО припинити імпорт російської нафти, вбачаючи в цьому тактику затягування нових пакетів санкцій проти росії.

ПОЛІТИЧНІ РІШЕННЯ ТА ДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

17 вересня Верховна Рада України ухвалила Закон «[Про Військового омбудсмана](#)». Закон передбачає порядок здійснення Військовим омбудсманом «контролю за сектором безпеки та оборони в частині дотримання прав військовослужбовців, резервістів та військовозобов'язаних під час проходження зборів, членів добровольчих формувань територіальних громад у зв'язку з їхньою участю в територіальній обороні або бойових діях, осіб, залучених до руху опору на тимчасово окупованих територіях (на добровільній та конфіденційній основі), особового складу правоохоронних органів, залучених до безпосередньої участі в бойових діях». Інститут військового омбудсмана є доповненням наявних інструментів захисту конституційних прав і свобод військовослужбовців і не змінює компетенції інших державних органів. Військовий омбудсман призначається Президентом України на п'ятирічний термін.

В СОУ створюються два нових роди військ: [безпілотні системи протиповітряної оборони](#) (у складі Повітряних сил), підрозділи яких будуть оснащені дронами-перехоплювачами

та будуть підпорядковуватися спеціальному командуванню, та [Сили штурмових військ](#). Слід зазначити, що ініціатива створення окремих штурмових військ за наявності Десантно-штурмових військ викликала [певне непорозуміння та критику](#) в експертному середовищі та у самих військових.

Міністерство оборони опублікувало підсумки 2-місячної роботи маркетплейсу зброї для ЗСУ [DOT-Chain Defence](#). До пілотного проекту долучено 12 бойових бригад, які за цей час замовили майже 17 тис. БПЛА та вже отримали майже 13 тис., середній термін постачання яких склав 10 днів. Звертається увага також на важливість прямого зв'язку між військовими та виробниками зброї, що дає можливість останнім швидко адаптуватися до потреб фронту.

18 вересня міністри оборони України та Польщі підписали Меморандум зі створення Спільної робочої групи з безпілотних авіаційних систем. Спільна робоча група буде сприяти обміну оперативними знаннями та досвідом у сфері БПЛА; розробляти та тестувати методи застосування та протидії безпілотникам, інтегрувати інноваційні технології; зміцнювати взаємосумісність між Збройними силами України та Польщі.

МІЖНАРОДНІ ПОДІЇ (ЗОВНІШНІ ФАКТОРИ)

За підсумками [30-го засідання Контактної групи з питань оборони України](#) («Рамштайн»), 10 вересня, Міністр оборони України Д. Шмигаль повідомив про отримання важливого сигналу про незмінність позиції західних партнерів стосовно продовження та зміцнення підтримки. Він також опублікував перелік ключових домовленостей засідання, зокрема, стосовно спрямування €6,6 млрд з Фонду миру ЄС та внесків окремих партнерів для закупівлі американського озброєння для потреб України, фінансування виробництва та закупівлі українських далекобійних дронів.

23 вересня, Президент США Д. Трамп [заявив](#), що «Україна за підтримки Європейського Союзу здатна боротися і відвоювати всю свою територію у межах довоєнних кордонів». За його словами, тривала війна

без чіткої мети продемонструвала не силу, а слабкість росії. Характеризуючи внутрішні проблеми росії, Трамп окремо відзначив **дефіцит пального**, що є важливим підтвердженням політичного та військово-стратегічного ефекту українських ударів по об'єктах нафтопромислового комплексу рф.

З огляду на непослідовність позиції Д. Трампа стосовно способів врегулювання російсько-українського конфлікту, очевидно слід бути обережним з оцінками його останньої заяви, але, за **повідомленням** видання The Wall Street Journal, зазначена заява була підкріплена рішенням про надання Києву допомоги в ураженні енергетичних об'єктів на території рф. Йдеться про розширення обміну розвідданими та можливу передачу Україні ракет наземного і повітряного базування (Tomahawk, Barracuda) для ударів по нафтопереробних заводах, трубопроводах, електростанціях з метою підриву спроможностей продовження війни. 28 вересня, Віце-президент США Д. Д. Венс **повідомив** про розгляд адміністрацією **запиту Президента В.Зеленського** про надання Україні ракет Tomahawk, а вже наступного дня Спецпредставник Президента США К.Келлог **підтвердив**, що «Президент Трамп дозволив далекобійні удари по росії». Слід зазначити, що з весни 2025 р. **Пентагон запровадив негласне блокування ударів** углуб рф американською зброєю, чи ракетами західних партнерів, що використовують американські розвіддані. Перше ж повідомлення про передачу Україні далекобійних високоточних авіаційних ракет (**Extended Range Attack Munition, ERAM**), що мають розпочатися у жовтні, з'явилися наприкінці серпня — невдовзі після зустрічі Д. Трампа з путіним.

Отже, найближчим часом стане зрозуміло, чи були слова Д. Трампа лише черговим проявом **розчарування путіним**, чи анонсом нового підходу США до припинення російсько-української війни.

Кремль негайно відреагував на можливі поставки Tomahawk Україні, погрожуючи відповісти «належним чином» без уточнень, що саме це означає, але очевидно ці погрози реалізуватимуться в нарощуванні гібридних атак

проти західних партнерів України. Протягом вересня втричі, порівняно з серпнем, зросла кількість провокацій рф як у формі **глушіння та спотворення сигналів GPS**, появи «невідомих» БПЛА в заборонених зонах, так і фізичного порушення повітряного простору країн-членів НАТО. За офіційними повідомленнями, у період з 1 по 29 вересня сталося 18 інцидентів, найбільш небезпечним з яких був заліт 10 вересня на територію Польщі 19 дронів, а також порушення повітряного простору Естонії російським вертольотом Мі-8 8 вересня та трьома винищувачами МіГ-31 19 вересня.

РОСІЯ

Опублікований проєкт держбюджету рф на наступні три роки є свідченням незмінності агресивної політики кремля у найближчій перспективі. Попри, ймовірно пов'язане з проблемами російської економіки, незначне скорочення витрат у 2026 р., порівняно з 2025 р. (-9,5%), вони все рівно перевищують на 20% витрати 2024 р. і на 50% — 2023 р. Кремль планує витратити у 2026-2028 рр. на **військові потреби**, які за останні три роки вже зросли в 4 рази, близько \$477 млрд., що становить 30% бюджету плюс ще 8% — на інших силовиків («нацбезпеку»). Примітно, що кремль вперше з 2023 р. суттєво підвищує видатки (+13%) за статтею «національна безпека та правоохорона» (інші силові структури), які були практично заморожені з початку т. зв. сво.

30 вересня минуло 10 років з початку російської військової операції у Сирії. Путін, шойгу (тодішній міністр оборони), герасімов (начальник генштабу) **неодноразово наголошували**, що сирійська війна була «масштабними навчаннями російських військ, що давали змогу і випробувати нові види озброєнь, і підготувати офіцерський склад до дійсно серйозної війни». Як зазначає видання **BBC**, більшість російських генералів, активно задіяних у плануванні та командуванні агресією проти України, набували досвіду на керівних посадах у російському угрупованні в Сирії, хоча «безцінний сирійський досвід» війни проти повстанців виявився нерелевантним у війні проти Сил Оборони України. Водночас, журналісти BBC звертають увагу

на незмінність стилю російських воєначальників, що полягають у злочинному ігноруванні міжнародних норм і правил ведення війни. На сирийську кампанію припав період розквіту ПВК «Вагнер», яка відіграла важливу роль у російсько-українській війні. За великим рахунком, сирийська військова кампанія була однією із ланок ланцюга імперських амбіцій росії та зміцнення впевненості кремля у доцільності застосування військових інструментів зовнішньої політики.

Водночас, окремі уроки сирийської війни могли б мати сьогодні виняткову цінність для західної стратегії стримування російської агресивної політики. Зокрема, **збиття російського Су-24 турецьким винищувачем F-16** — як приклад ефективної протидії порушенням повітряного простору, або ж **знищення у провінції Дейр-ез-Зор кількох десятків «вагнерівців»** (підконтрольних російській владі) американськими ВПС — як приклад попередження про неприйнятність «ихтамнет»-провокацій.

Отже, аналіз найбільш важливих подій, політичних заяв та рішень дозволяє зробити наступні висновки:

- ✓ Зменшення темпів просування противника майже наполовину, порівняно із серпнем, попри стабільно високу інтенсивність бойових дій, може свідчити про виснаження наявного наступального потенціалу російських військ.
- ✓ Очікуваний провал «миротворчих» зусиль Д. Трампа, очевидно, став каталізатором тенденції до подальшої ескалації, інтернаціоналізації та розширенню російсько-українського конфлікту.
- ✓ Публічне визнання Президентом США військової та економічної слабкості росії та висловлення сумніву у спроможності досягнення цілей війни проти України — у разі підкріплення практичними кроками — може бути індикатором зміни підходів США до врегулювання конфлікту.



REUTERS

II. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА

Вересень був насичений різноспрямованими подіями та процесами регіонального і глобального масштабу. З одного боку, є підстави говорити про покращення атмосфери політико-дипломатичного діалогу Києва і Вашингтона, позитивні тенденції підтримки і солідарності європейської та світової спільноти з Україною. З іншого, — не спостерігалось прогресу у переговорному процесі щодо припинення війни в Україні. Водночас, на фоні складних внутрішньополітичних процесів загострилося безпекова ситуація в Європі внаслідок серії збройних провокацій росії. Невизначеними є перспективи врегулювання конфлікту на Близькому Сході (Сектор Гази). Своєю чергою, тривала консолідація табору авторитарних держав, розширення їхнього впливу на різні регіони світу.

МІЖНАРОДНІ ПРОЦЕСИ І ПОДІЇ

Нова фаза гібридної російської інтервенції на європейському напрямі. Країна-агресор здійснила серію силових провокацій проти країн НАТО. 10 вересня близько 19 дронів росії перетнули польський кордон з боку Білорусі та України, 19 серпня **три російські винищувачі МіГ-31 порушили повітряний простір Естонії**. Водночас, відбулось порушення дронами повітряного простору Румунії. Своєю чергою, вторгнення БПЛА призвело до закриття аеропортів у Копенгагені та Осло. Зафіксовані польоти неідентифікованих безпілотників над військовою базою на півночі Франції. 25 вересня винищувачі НАТО перехопили п'ять російських військових літаків над Балтійським морем. Відбулась масована кібератака на ряд європейських аеропортів, зокрема Німеччини та Бельгії.

Заходи у відповідь, що здійснили НАТО і європейські країни, мали переважно політико-дипломатичний характер і, на жаль, не **спостерігалось єдності і рішучості** серед європейських держав щодо адекватної реакції на масовані російські провокації. Загалом це лише заохочує рф до подальшої гібридної

агресії та «силового тестування» системи оборони НАТО.

Політичні процеси в Європі. Стратегічно важливе значення має перемога на парламентських виборах в Молдові правлячої проєвропейської партії «Дія і солідарність» (PAS). Попри масштабне російське втручання, **PAS отримала 50,2%** голосів, проросійський «Патріотичний блок» — 24,2%, блок «Альтернатива» — 8% тощо. Отже, курс республіки на інтеграцію до ЄС, підтримка України у протистоянні російській агресії зберігатимуться. Однак, хоча загроза проросійського реваншу подолана, антиєвропейські сили зберігають достатньо впливові позиції в країні. Своєю чергою, напередодні парламентських виборів в Чехії **лідуючі позиції в рейтингах** зберігає правопопулістська партія ANO (А. Бабіш). У цьому контексті слід додати, що в ряді європейських країн за останніми оцінками спостерігається тенденція зміцнення впливу ультраправих сил. Зокрема, в Німеччині **популярність «Альтернативи для Німеччини»** (26%) дорівнює блоку ХДС/ХСС (25%), в Румунії ультраправий «Альянс за об'єднання румунів» підтримують найбільша кількість виборців — **41%**. У Франції представник Національного об'єднання (Ж. Барделла) має **найвищий рівень підтримки (36%)**.

Війна на Близькому Сході. Тривалий збройний конфлікт в Секторі Гази набув масштабного геополітичного резонансу з огляду на те, що ряд країн (зокрема, Франція, Велика Британія, Канада, Австралія, Португалія та ін.) оголосили про визнання держави Палестина, а ГА ООН ухвалила резолюцію із закликом забезпечити палестино-ізраїльське врегулювання за принципом «дві держави для двох народів». Однак США та Ізраїль **виступають проти**. Причому Збройні сили Ізраїлю (ЦАХАЛ) здійснюють масштабну наземну операцію з метою встановлення контролю в Секторі Гази. Така ситуація може уповільнити процес політичного врегулювання війни на Близькому Сході, поглибити розбіжності серед країн світу щодо «палестинського питання».

Фактор США на світовій арені. Як наголошувалося в попередніх моніторингах, тарифна політика Д. Трампа з одного боку провокує розбалансування світової економіки, з іншого — ускладнює відносини США з країнами-партнерами і міжнародними інституціями. Зокрема, у дослідженні [Європейського центрбанку](#) наголошується на тому, що значна частина європейських споживачів (26%) відмовляються від американських товарів. Водночас, Прем'єр-міністр Індії Н. Моді у відповідь на американські тарифи звернувся до громадян країни із закликом відмовитися від іноземних товарів і віддавати перевагу місцевим виробникам. Своєю чергою, заклики Д. Трампа до ЄС запровадити 100% тарифи щодо Індії [були сприйняті європейськими політиками](#) досить стримано.

При цьому Вашингтон продовжує скорочувати плацдарм «м'якого впливу» на світовій арені та інструментарій колективного протистояння впливу авторитарного блоку. У вересні США розірвали укладені з європейськими партнерами меморандуми про координацію дій у боротьбі з дезінформацією з боку росії, Китаю та Ірану. Цей крок виглядає контрпродуктивним в умовах триваючої інформаційної війни. Паралельно, за інформацією ЗМІ, Пентагон планує поступово [згорнути програми](#) з надання безпекової допомоги європейським арміям, розташованим уздовж кордону з росією, аби перекласти ці витрати на Європу.

Українсько-американські відносини. У вересні на різних рівнях тривав активний діалог Києва з Вашингтоном, в рамках якого українська сторона намагалася просувати власні інтереси і об'єктивну інформацію про ситуацію на фронті. Це стало однією з причин «потепління» двостороннього діалогу. Д. Трамп у виступі на сесії ГА ООН підтримав Україну і закликав запровадити санкції проти покупців російської нафти. Згодом широкого резонансу набула його [заява](#) про те, що Україна здатна повернути всі території, захоплені країною-агресором. Позитивним фактором слід вважати переговори про закупівлю американської зброї, про «дронову угоду» тощо. Також до активу відносин можна віднести фінансове наповнення (\$150 млн) українсько-американської корпорації розвитку, яка зосереджуватиметься на проєктах в енергетиці, інфраструктурі, сфері критичних мінералів.

Однак, зі зміни риторики Д. Трампа не варто робити далекосяжні висновки. Заяви американського лідера мають суперечливий і непослідовний характер і не супроводжуються практичними кроками на українському напрямі, зокрема, щодо припинення війни і примушення агресора до миру.

Переговорний процес щодо припинення війни в Україні. У вересні не спостерігалось жодного просування у переговорному процесі, який країна-агресор блокувала з різних причин. Зокрема, російська сторона [наголосувала](#) на:

а) відмові від будь-яких місць проведення переговорів, крім Москви;

б) відсутності конкретної домовленості про зустріч на вищому рівні;

в) відсутності сенсу такої зустрічі через «кардинальні розбіжності з ключових питань»;

г) необхідності проведення референдуму в Україні з «територіальних питань»;

д) неможливості розгортання в Україні контингенту західних військ;

е) нелегітимності В. Зеленського тощо.

На жаль, переговорна роль США звелася до чергових спроб умиротворіння агресора, утримання від будь-яких практичних кроків на російському напрямі. Причому, на думку деяких експертів і [політиків](#), така поведінка американського лідера містить загрозу дистанціювання від війни в Україні і перекладання всієї відповідальності на Європу. Держава-агресор, на фоні невизначеної та суперечливої позиції США, заводить переговорний процес у глухий кут, нарощуючи ескалацію бойових дій на фронті і терор проти мирного населення України.

Тенденції геополітичної поляризації. На початку вересня відбулись масштабні заходи в Китаї, які слід розглядати в контексті консолідації альянсу авторитарних держав під егідою КНР. Саміт Шанхайської організації співробітництва (Тяньцзінь 31 серпня — 1 вересня) ухвалив [Тяньцзиньську декларацію](#), в якій не згадується війна в Україні. Під час заходу глава КНР Сі Цзіньпін висунув [«ініціативу з глобального управління»](#). Паралельно лідери КНР і

росії підписали понад 20 угод про співпрацю в енергетиці, сфері штучного інтелекту та інших галузях.

Згодом 3 вересня воєнний парад в Пекіні відвідали керівники КНР, росії, КНДР, Білорусі, Ірану, Пакистану, інших країн Глобального Півдня. Наймасштабніший в історії Китаю воєнний парад спостерігачі оцінили як заявку на глобальне лідерство і сигнал США. До цих подій, які ілюструють консолідацію і милітаризацію осі авторитарних держав, слід додати російсько-білоруські стратегічні навчання «Запад-2025», прискорення ракетної програми КНДР тощо.

ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

У вересні українська сторона, як і раніше, зосереджувала зусилля на забезпеченні зовнішньої воєнно-фінансової допомоги, відновленні переговорного процесу з припинення війни, формуванні гарантій безпеки, а також просуванні національних інтересів та ініціатив.

Політичний діалог з іноземними партнерами. Протягом вересня дипломатичні контакти української влади були сфокусовані на зміцненні зовнішньої підтримки у протистоянні російській агресії. Для просування національних інтересів Київ активно використовував авторитетні міжнародні заходи і майданчики, зокрема: Тиждень високого рівня 80-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН, Варшавський безпековий форум, Генеральну конференцію МАГАТЕ, міжнародний економічний форум «Амброзетті», Форум «Ялтинська європейська стратегія» тощо.

Протягом місяця тривали інтенсивні контакти на високому і вищому рівнях, а також міжпарламентські консультації, міжвідомчі переговори. Відбулись дво- та багатосторонні [перемовини з Президентом США](#), тривав регулярний діалог з лідерами європейських країн-союзників, зокрема, з президентами Франції, Фінляндії, Швейцарії, главами урядів Італії, Великої Британії, Бельгії, Польщі, Португалії, Іспанії, Ірландії, країн Північно-Балтійської вісімки тощо. Продуктивною була зустріч з європейськими партнерами під час засідання коаліції охочих в Парижі (4 вересня). Своєю чергою, тривали перемовини з керівництвом ЄС і НАТО.

Географія міжнародних контактів була розширена під час роботи української делегації на Генасамблеї ООН. На полях заходу відбулись переговори з президентами Бразилії, Панами, Анголи, ПАР, Сирії, Казахстану, з директоркою МВФ, головою сесії ГА ООН, керівниками провідних американських компаній (зокрема, Bank of America, Amazon, Jacobs, JPMorgan Chase, Westinghouse та ін.).

Слід також згадати про ряд візитів до України міжнародних діячів, урядовців, парламентарів, дипломатів. У вересні Київ відвідали Президент Європейської ради А. Кошта, президентка Європарламенту Р. Меццола, Прем'єр-міністр Словаччини Р. Фіцо, Президент Фінляндії А. Стубб, спецпредставник Президента США К. Келлог, а також делегації Великої Британії, Норвегії, Німеччини, Нової Зеландії, Швеції тощо.

Своєю чергою, відбулися традиційні дипломатичні процедури — Президент України [прийняв вірчі грамоти](#) від новопризначених послів Німеччини, Чехії, Норвегії, Кіпру, Латвії та Пакистану.

Просування українських інтересів та ініціатив на світовій арені. Безпека і протистояння російській інтервенції були головними темами згаданих вище переговорів і консультацій. Українська дипломатія намагалася впливати на світовий порядок денний, відстоювати національні інтереси та просувати власні ініціативи і проекти. Зокрема, 24 вересня в штаб-квартирі ООН українська сторона організувала п'ятий саміт міжнародної Кримської Платформи, в якому взяли участь 60 учасників, зокрема 40 глав держав та урядів і представники міжнародних організацій. Саміт ухвалив [Нью-Йоркську декларацію](#), яка засуджує «триваючу тимчасову окупацію» Криму та окремих районів України, вимагає негайно виведення російських військ. Цей захід мав важливе значення для актуалізації у світовому дискурсі теми окупації Криму, яка останнім часом відійшла на другий план.

Паралельно на полях Генасамблеї ООН відбувся важливий [саміт Міжнародної коаліції за повернення українських дітей](#), на якому співголювали Президент України і прем'єр-міністр Канади. Слід додати, що у вересні Рада Європи завершила роботу над [проектом](#) Конвенції про міжнародну комісію

з розгляду претензій для України, яка закладає основу для механізму компенсації, через який будуть здійснюватися виплати постраждалим внаслідок російської агресії.

У вересні українська сторона здійснила ряд кроків для оптимізації та зміцнення партнерства з державами-союзниками у сфері безпеки. **Перше.** На запит Києва відбулось позачергове засідання Ради Україна-НАТО у форматі Політичного комітету з метою прискорення реалізації планів посилення української ППО, співпраці у виробництві дронів тощо. **Друге.** Активно тривав переговорний процес щодо узгодження безпечових гарантій для України. **За словами** В. Зеленського, базовий документ щодо безпекових гарантій для України вже фактично готовий. **Третє.** Президент України підписав **закони** про запуск Defence City — спеціального правового режиму для підтримки вітчизняних підприємств оборонно-промислового комплексу. Водночас, після рішення про часткове відкриття експорту зброї, Україна виступила з ініціативою створення відповідних **експортних платформ** в США, Європі, на Близькому Сході та в Африці.

Міжнародна солідарність і допомога Україні у протистоянні російській агресії.

У вересні тривала воєнна і фінансова допомога Україні. Ключове значення мало 30-те засідання контактної групи з питань оборони України у форматі «Рамштайн», в рамках якого Україна представила партнерам перелік воєнних потреб, зокрема, підтримка виробництва дронів, поставки ППО (додаткові системи Patriot, SAMP/T, NASAMS, IRIS-T, HAWK), фінансування оборонних статей бюджету тощо. Ключове значення має чіткий графік регулярного постачання пакетів озброєнь через механізм PURL. У рамках цієї програми уже шість країн-членів НАТО профінансували чотири пакети оборонної підтримки України на суму понад \$2 млрд. Згодом і Пентагон затвердив дві поставки озброєнь Україні на суму по \$500 млн.

Водночас країни-союзники зробили ряд важливих кроків щодо допомоги Україні. Німеччина заявила про передачу Києву двох повних систем Patriot. Швеція оголосила про новий 20-й пакет військової допомоги (\$982,5 млн), а протягом найближчих двох років запланована допомога у розмірі

\$7,47 млрд. У Данії запускається перша лінія спільного з Україною виробництва дронів, аналогічний проєкт запланований Великою Британією. Про нові пакети воєнної допомоги оголосили країни Балтії. Водночас, країни Європи виділяють фінансування на підтримку України у зимовий період. МБРР надав позику (\$88 млн) на підтримку малого і середнього бізнесу України. Наприкінці вересня керівництво ЄС заявило про домовленість з Києвом щодо спрямування €2 млрд на технологію дронів.

ТЕНДЕНЦІЇ, ЗДОБУТКИ ТА ВИКЛИКИ НА ШЛЯХУ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄС

У вересні на європейському напрямі спостерігалися як здобутки і позитивні тенденції, так і зростання впливу несприятливих чинників. Серед активу української євроінтеграції слід відзначити наступне.

Завершено важливий процес скринінгу українського законодавства на відповідність європейському: ЄС та України провели фінальну зустріч за останнім переговорним розділом № 11 — «Сільське господарство та розвиток сільських територій». Україна виконала «домашнє завдання» для відкриття переговорів про вступ, принаймні, в рамках першого кластера «Основи».

До бюджету України надійшов черговий транш ЄС обсягом €4 млрд у межах ініціативи G7 (ERA) за рахунок доходів від заморожених російських активів. Паралельно Єврокомісія **розробляє** механізм надання Києву за рахунок цих активів т. зв. «репараційної позики» обсягом до €130 млрд.

Своєю чергою, зміцнює партнерство України і ЄС рішення євродепутатів відкрити в Києві **представництво Європарламенту**, про що повідомила Президентка Європарламенту Р. Мецола під час візиту в Україну.

Також позитивним кроком слід вважати рішення ЄС і України щодо пролонгації дії чинної угоди про лібералізацію автомобільних перевезень, тобто «транспортного безвізу». Водночас, умови нового торговельного режиму Україна-ЄС в межах зони вільної торгівлі містять як позитиви, так і виклики для України, зокрема в сфері агропромислового сектору.

Однак, попри ці сприятливі чинники, ситуація з відкриттям переговорного процесу залишається невизначеною. З одного боку, немає підстав сподіватися на те, що режим В. Орбана змінить відверто ворожу, анти-українську позицію. Події вересня засвідчили, що офіційний Будапешт навпаки поглиблює кризу у відносинах з Києвом, вдаючись до відверто нахабних, образливих заяв на адресу України. Нині рівень двосторонніх відносин сягнув максимально негативної позначки.

З огляду на таку ситуацію, Президент Європейської ради А. Кошту **просуває план** подолання угорського вето і відкриття переговорів про вступ України до ЄС за згодою кваліфікованої більшості країн-членів. Відповідні рішення ЄС щодо відкриття переговорів хоча й матимуть неофіційний, технічний характер, але дають можливість здійснювати вступні переговори з ЄС де-факто. А формат де-юре, імовірно, буде запроваджений зі зміною влади в Угорщині.

До проблемних факторів слід віднести також те, що з приходом на президентський пост в Польщі правого політика К. Навроцького ускладнились відносини Варшави з Києвом. Польський Президент виступив з серією **критичних заяв** щодо України, заблокував урядовий законопроект, що регулює статус громадян України і пролобіював внесення відповідних обмежень. Показово, що польський лідер після інавгурації не знайшов можливості зустрітися з керівництвом України. Найбільш контрпродуктивною була ініціатива К. Навроцького щодо подання до Сейму **законопроєкту** про кримінальну відповідальність за «пропаганду ідеології бандеризму» та заперечення Волинської трагедії. На жаль, така політика здійснюється на фоні зростання антиукраїнських настроїв в Польщі і погіршення ставлення до біженців з України.

Очевидно, що подолання несприятливої ситуації у відносинах України і Польщі потребує зусиль обох сторін і підтримки відновлення українсько-польського діалогу з боку європейських партнерів. Нормалізація контактів на вищому рівні має стратегічне значення і вагу з огляду на роль Польщі у спільному протистоянні російській інтервенції в Україні.

Загальна картина тенденцій і подій вересня свідчить, з одного боку, про поступове посилення турбулентності геополітичної ситуації в цілому, небезпечної поляризації світової спільноти. А з іншого – про проблемність на окремих важливих напрямках зовнішньої політики України. Зокрема, ідеться про невизначеність мирного переговорного процесу, тривалу «паузу» щодо відкриття переговорного процесу про вступ України до ЄС тощо.

У цих умовах пріоритетне значення має максимально продуктивне використання покращення атмосфери діалогу з США, акумуляція воєнно-політичної, фінансової, гуманітарної допомоги країн-союзників, зокрема налагодження регулярного постачання пакетів озброєнь, у т. ч. в рамках нового механізму НАТО – PURL. Також серед ключових завдань – остаточне узгодження пакету ефективних гарантій безпеки для України. Водночас, стратегічне значення в умовах тривалої війни має інтенсивна інтеграція українського ОПК до світових оборонних індустрій, участь в оборонних програмах ЄС тощо.

Своєю чергою, на актуальному порядку денному національної дипломатії – подолання проблемності у двосторонніх відносинах з деякими країнами-партнерами, насамперед, налагодження продуктивного діалогу на вищому рівні з Польщею.

РІШЕННЯ І ПРОЄКТИ

Головна увага у вересні в економічній сфері України стосувалась початку бюджетного процесу. Кабінет Міністрів на засіданні 15 вересня 2025 р. [схвалив проєкт](#) державного бюджету на 2026 р. Міністерство фінансів декларує, що «документ збалансований та забезпечує фінансування пріоритетів держави».

Бюджетні витрати зростуть на 11%, понад 27% ВВП буде витрачено на потреби безпеки та оборони, доходи загального фонду збільшаться на 24%. Бюджетний дефіцит у 2026 р. досягне 18,4% ВВП, що на 3,9 в. п. менше, ніж прогнозований дефіцит у 2025 р. (хоча номінально дефіцит практично не зміниться – 1,9 трлн грн у 2026 р. порівняно з 1,89 трлн грн у 2025 р.). А на фінансування дефіциту знадобиться щонайменше \$46 млрд від партнерів.

Найбільшими, природно, є витрати на безпеку та оборону, які у 2026 р. досягнуть 2,81 трлн грн і порівняно з 2025 р. зростуть на 169 млрд грн, або на 6,4%.

Серед інших [пріоритетних статей](#) бюджетних видатків:

- ✓ програми соціального захисту обсягом 467 млрд грн (+10,6% до 2025 р.), з яких 251 млрд грн – фінансування Пенсійного фонду, 133 млрд грн – виплати незахищеним верствам населення, 42 млрд грн – пільги та субсидії на оплату послуг ЖКГ;
- ✓ освіта – 265,4 млрд грн (+29,5% до 2025 р.);
- ✓ медицина – 258 млрд грн (+17,4% до 2025 р.).

Звичайно, найбільш проблемною є боргова сфера. Оскільки внутрішні ресурси фінансування дефіциту державних фінансів вкрай обмежені, уряд сподівається на допомогу демократичних країн.

Сподіватись на великі обсяги зовнішнього фінансування можна лише за умови результативної співпраці з міжнародними фінансовими інститутами. Слід віддати належне наполегливості – Україна продовжує політику активної співпраці з ними, що і є запорукою партнерської підтримки країни, а у вересні на черговій зустріч із місією МВФ прем'єр-міністерка [запропонувала](#) нову програму підтримки України.

Необхідність перегляду зумовлена тим, що Україна досить успішно пройшла рекордні [вісім переглядів](#) за чинною програмою Механізму розширеного фінансування (Extended Fund Facility – EFF). Проте, оскільки активні бойові дії тривають, постають завдання суттєвих економічних і фінансових уточнень, які мають знайти відображення у середньостроковому бюджетному плануванні (з врахуванням того, що війна далека від завершення).

Зрозуміло, сторонам знадобляться численні консультації для ухвалення відповідного рішення. Однак, вчасна ініціатива української сторони має вітатись.

Особливе значення, як і раніше, мають контакти з ЄС. Так, Україна та Європейський Союз завершують процедурні питання, спрямовані на [підписання нової торговельної угоди](#), яка передбачає збільшення квот на експорт вітчизняної агропродукції. Зауважимо, на жаль, передбачається збільшення квот, а [не їхнє скасування](#).

Однак, навіть за таких умов українські експортери зіштовхуватимуться з асиметричними вимогами і навіть дискримінацією. Зокрема, угодою запроваджуються запобіжники, які дозволяють країнам-членам ЄС тимчасово обмежувати імпорт певної продукції. Польща вже заявила про готовність застосувати цей інструмент для захисту своїх фермерів. Видається, Україна також повинна мати прописані механізми захисту від окремих зловживань прикордонних країн, у т. ч. у частині транзиту аграрної продукції на ринки третіх країн.

Очікувалося, що угода набуде чинності до кінця вересня 2025 р., однак, вірогідно, підписання угоди відтермінується.

Слід звернути увагу на міжнародні рішення, які мають безпосередній вплив на економіку України. Насамперед, це стосується того, що риторика та дії Адміністрації США стосовно посилення тиску на росію набувають дедалі виразнішого характеру. Так, у [посланні](#) Президента США на адресу союзників по НАТО, країни-члени (НАТО) мають припинити купувати нафту з росії — саме це є умовою для введення Вашингтоном санкцій проти москви за відмову від припинення війни проти України.

- ✓ Також заслуговує на увагу пропозиція США [запровадження всіма країнами](#) НАТО мит у розмірі 50-100% на товари з Китаю, від чого (за словами Трампа) москва дуже залежить, а зняття цих тарифів буде можливим лише після закінчення війни.
- ✓ Такі заходи можуть суттєво вплинути на обсяги ресурсів, які витрачаються на війну.

Поки важко сказати, наскільки щирими є вказані наміри. На жаль, не виключено, що це може бути перекладання відповідальності на європейців, які дійсно продовжують купувати значні обсяги російської нафти (пояснюючи це контрактними зобов'язаннями). Однак, українцям, вимоги Трампа й цієї частині видаються цілком виваженими і раціональними.

Певним свідченням «повороту» Адміністрації США на користь України є [відмова](#) Президента США укласти торгову угоду з Індією, поки вона купуватиме російську нафту. Навіть при тому, що Індія була готова піти на поступки — пропонувала значно знизити тарифи на американські товари, що стало б суттєвою поступкою з боку Нью-Делі.

Нагадаємо, з [різкою критикою](#) Індії останнім часом виступали Міністр фінансів США Скотт Бессент і радник Трампа з торгівлі, один із головних авторів його тарифної політики, Пітер Наварро. Останній звинуватив Індію в тому, що вона «відмиває» російську нафту та назвав війну в Україні «війною Моді».

Підкреслимо, хоча у більшій частині подібні заходи мають цілком обмежений вплив, однак такі формулювання можуть засвідчувати повернення посадовців США до правильної риторики у частині ставлення до війни в Україні. Це безпосередньо вже зможе впливати на вироблення політики системної допомоги Україні у довгостроковій перспективі.

ПОДІЇ, ПРОЦЕСИ, ТЕНДЕНЦІЇ

Україна, як і раніше, потребує уваги і підтримки світової демократичної спільноти. Слід визнати, що в економіці країни дедалі більше проявляються суперечливі процеси. Так, якщо у липні ВВП скоротився на 0,5% через падіння валової доданої вартості в агросекторі, то у серпні темпи приросту реального ВВП прискорилися до 8% до відповідного періоду попереднього року. Причому, за експертними оцінками, [прискорення економічного зростання](#) пов'язане з динамікою розвитку сільського господарства, зокрема пізнішим збором урожаю.

Вкажемо також на важливі [позитивні сигнали](#):

- ✓ переробна промисловість збільшила додану вартість на 6% завдяки стабільному попиту, відновленню харчової галузі та державним закупівлям оборонної продукції;
- ✓ торгівля зберегла темпи зростання на рівні 3% завдяки своєчасним зарплатам і соцвиплатам;
- ✓ виробництво електроенергії зросло на 10%, втім завдяки низькій базі минулого року, коли відбувалися масові відключення споживачів.

Звернемо також увагу на ще один з критеріїв економічної активності — транспортні перевезення. За сім місяців 2025 р. в Україні було [перевезено](#) 181,2 млн т вантажів, що на 12,6% менше, ніж за аналогічний період 2024 р.

Однією з особливостей є те, що автомобільний транспорт перевіз третину — 66,7 млн т — що, між тим, на 11% менше (співмірне із загальним зниженням). При цьому, зниження у вантажообігу становило

лише 4%, що може вказувати на [зростання середньої](#) відстані автоперевезень (що, можливо, є свідченням розширення автомобільної інфраструктури) або ж збільшенні вантажності (окремих маршрутів).

У цьому контексті важливим є інституційне забезпечення транспортних перевезень за кордон. Міністерство розвитку громад та територій і Єврокомісія 25 вересня [домовилися про продовження](#) «транспортного безвізу» ще на 15 місяців — до березня 2027 р.

Відтак, українські перевізники та перевізники Євросоюзу й надалі не потребуватимуть спеціальних дозволів для виконання двосторонніх і транзитних перевезень.

У Міністерстві додали, що в межах продовження угоди про «безвіз» Україна зобов'язалась і [надалі впроваджувати регулювання](#) у сфері автомобільного транспорту, що відповідає євроінтеграційним зобов'язанням. Так, до кінця 2026 р. Україна має імплементувати ключові положення щодо ділової репутації компаній, навчання менеджерів-управителів транспортних компаній та ін.

У відомстві наголосили, що після 1 липня 2026 р. нові зареєстровані в Україні вантажні транспортні засоби мають бути обладнані смарттахографами — це пристрої, які дозволяють контролювати швидкість руху транспорту, а також час відпочинку водія.

Лише за виконання вказаних вимог можна сподіватись на розширення транспортних перевезень до Європи.

Звичайно, поки продовжуються активні бойові дії навряд чи може йтися про стійке прискорення вітчизняної економіки. Зауважимо, нинішня структура (макро і мікро) вітчизняної економіки, видається потребує інших вимірів, ніж «традиційні» оцінки динаміки ВВП, оскільки ліквідація наслідків руйнувань враховується у ВВП, однак зруйновані міста і підприємства — втрата багатства країни, а з тим і зменшення виробничого

потенціалу, від якого залежить економічна динаміка загалом.

Однак, як вказувалось, складнощі не зникають. За [повідомленням](#) Держстату, в Україні у серпні індекс цін виробників промислової продукції (показник середнього рівня зміни відпускних оптових цін на сировину, матеріали та товари проміжного споживання), порівняно з липнем становив 4,7%, у а річному вимірі ціни зросли у серпні на 7,3%, порівняно з 4,7% у липні.

Основним чинником зростання в серпні стала сфера постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, де інфляція сягнула 9,4% до липня.

У річному горизонті драйвером зростання цін виступило виробництво харчових продуктів, де індекс зріс на 19,5%. Оскільки на продукти харчування припадає лівова частка витрат домогосподарств — ця сфера потребує особливої уваги.

Позитивною рисою економіки країни є утримання і відносно (завдяки партнерам) збалансування державних фінансів. Державна податкова служба [повідомила](#), що за 8 місяців 2025 р. до загального фонду держбюджету надійшло 868,3 млрд грн, що на майже 173 млрд грн більше, ніж за аналогічний період минулого року.

Тобто, виконання плану становило 108,9%, завдяки чому бюджет [отримав додатково](#) близько 71 млрд грн. До речі, у серпні, попри підвищені планові показники, завдання також було виконано — до бюджету надійшло 131,8 млрд грн, що на 29,3% перевищує результат серпня 2024 р.

Хоча такі результати мають позитивне значення для держбюджету, однак їх потрібно сприймати обережно. Оскільки, частина приросту зумовлена інфляційним внеском. Крім того, йдеться про «підвищені планові показники», що може інтерпретуватись як посилення податкового тиску, що входить у протиріччя з необхідністю його (тиску) зменшення у період війни.

IV. ЕНЕРГЕТИКА

БАЛАНС

У вересні в Об'єднаній енергетичній системі України в окремі дні спостерігався профіцит, спричинений низьким споживанням. Щоб урівняти пропозицію з попитом, НЕК «Укренерго» розвантажував станції, які використовують відновлювані джерела, й максимально відкривав експорт, який у підсумку виявився найбільшим із квітня 2020 р. Для аварійного перетоку надлишку генерованої енергії в денні години сім разів використовувалася допомога польського оператора PSE.

Постачання електричної енергії споживачам у прифронтових районах неодноразово переривалося через російські атаки, на іншій території України — переважно через негоду. Грози та шквальний вітер ставали причиною часткового чи повного знеструмлення споживачів п'ять разів, наймасовіше — 15 вересня (58 населених пунктів у двох областях). Після ударів ворога тимчасово призупинялося постачання електричної енергії на Чернігівщині, Сумщині, Одещині, Полтавщині, Миколаївщині та Харківщині.

Базову потужність Об'єднаної енергосистеми України забезпечували сім блоків АЕС, що генерували до 5,7 ГВт енергії. Два перебували на технічному обслуговуванні. Джерелами маневрової потужності були до 10 енергоблоків ТЕС і ТЕЦ, а також ГЕС і ГАЕС, які разом виробляли 2,9-3,2 ГВт електричної енергії. Потужність станцій, що використовують відновлювані джерела, обмежувалася рівнем у 1,2 ГВт.

Генерація на підприємствах ПрАТ «Укр-гідроенерго» у вересні стримувалася нестачею водного ресурсу, тому зберігалася на рівні 0,5-0,6 ГВт. Постачання енергії ГЕС і ГАЕС здійснювалося переважно в години пікового споживання.

Частка АЕС у структурі генерації у вересні становила 55-57%. На ТЕС припадало 18-20% виробництва енергії, станції на ВДЕ — 10-12%, ТЕЦ — до 8%, ГЕС — 5-6%. У цілому, обсяги

генерації в Україні становили 10-11 ГВт щогодини (у 2021 р. — до 14 ГВт).

У звітний період вітчизняні споживачі **імпортували** з п'яти сусідніх держав 140 ГВт·год електричної енергії, експортували — 635 ГВт·год. Таким чином, у вересні Україна була нетто-експортером цього ресурсу четвертий місяць поспіль. Зростанню продажів не завадило навіть продовження технічного обслуговування лінії Вельке Капушани — Мукачево до кінця жовтня 2025 р.

Максимальна дозволена потужність експорту електричної енергії з України й Молдови до держав-членів ЄС **становила** 0,9 ГВт. Із 1 серпня 2025 р., за домовленістю між шістьма операторами системи передачі, що входять до Регіону розрахунку пропускної спроможності Східної Європи (EE CCR), вона переглядається щомісячно. У **планах** уряду — збільшення експортної потужності до кінця року до 1,1 ГВт.

Запаси енергетичного вугілля на складах ТЕС і ТЕЦ скоротилися до 2,4 млн т. Утім, їх поки достатньо для завершення міжсезоння, а, відповідно до графіків накопичення і споживання, затверджених **урядом**, — і для проходження осінньо-зимового періоду 2025-2026 рр.

Хоча агресор продовжував атакувати об'єкти Групи Нафтогаз, номінації замовників послуг бронювання потужності виконувалися в повному обсязі. Газотранспортна система України функціонувала в нормальному режимі.

Добове споживання газу в Україні становило 21-23 млн куб. м. Власний видобуток становив до 45 млн, а імпорт з Угорщини, Польщі та Словаччини — 23-24 млн куб. м (**загалом** у вересні — 710 млн). Близько третини цих обсягів імпортовано в рамках **партнерства** Групи Нафтогаз і польського концерну ORLEN.

Це дозволило закачувати до підземних сховищ 45-50 млн куб. м газу за добу, завдяки

чому українські **запаси** зросли на 26% порівняно з минулим місяцем (до 8,1 млрд куб. м, без урахування 4,1 млрд куб. м газу «довготривалого зберігання», 0,6 млрд куб. м ресурсу, формально переведеного в категорію «буферний газ», і 0,1 млрд куб. м запасів нерезидентів, що зберігаються в режимі short-haul).

Цей показник уже вищий, ніж у минулому році (на 2%), проте менший, ніж у 2015–2018 рр. (на 19%). Тобто для досягнення до 1 листопада 2025 р. цільового рівня у 8,5 млрд куб. м (або 13,2 млрд куб. м, з урахуванням технологічних обсягів) Група Нафтогаз має імпортувати ще 500 млн куб. м газу, а якщо їй не вдасться вберегти свої потужності від російських атак, що посиляться в жовтні, — 1,2–1,5 млрд. При цьому наявні в українського монополіста фінансові можливості дозволяють за нинішнього рівня цін закупити не більше 300 млн куб. м цього ресурсу. Вирішенню цієї проблеми сприятиме **підписання** нової кредитної угоди з Європейським інвестиційним банком про надання Групі Нафтогаз €300 млн «на закупівлю газу для формування довгострокових запасів і забезпечення стабільного газопостачання українців під час зими після пошкодження інфраструктури країни внаслідок триваючих атак».

На відміну від природного газу, нестачі бензину й дизельного палива в Україні не фіксується і не прогнозується. Обговорювані експертами **санкції** проти індійських та/чи турецьких переробників російської сировини, якщо і будуть запроваджені, на обсяги постачань вплинути не мають. Натепер пального на ринку достатньо, щоб задовольнити потреби усіх споживачів, тим більше що у міру завершення осінніх польових робіт попит скорочуватиметься.

ПРОБЛЕМИ ТА РІШЕННЯ

Чим менше часу залишається до початку опалювального сезону 2025–2026 рр., тим активнішими стають атаки ворога на об'єкти критичної інфраструктури. І якщо в серпні найбільшу шкоду енергетиці нанесли зливи та шквальний вітер, то з настанням осені почастишали відмови, зумовлені ракетними обстрілами й навалами безпілотних літальних апаратів. У вересні постачання електричної

енергії в прифронтових районах переривалося чи не щоденно. Лише на регіональні підстанції Чернігівщини **зареєстровано** 24 атаки. І хоча відновлення живлення зазвичай не займало більше доби, непоодинокі ураження енергетичних об'єктів вимагають прискорення робіт з їхнього активного та інженерно-технічного захисту.

Саме цьому питанню, а також завершенню ремонтних кампаній та введенню в експлуатацію нової розподіленої генерації, було присвячено вересневі наради, зокрема виїзне **засідання** Штабу з підготовки об'єктів житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу до осінньо-зимового періоду 2025–2026 рр. та забезпечення сталого його проходження під час воєнного стану. Як підкреслили його учасники, Україна має бути **готовою** «до будь-яких сценаріїв: від звичайних аварійних ситуацій до масованих обстрілів».

В уряді наголосили, що робитимуть усе можливе, щоб «гарантувати людям тепло, воду й світло навіть у найскладніших умовах». За оцінкою Міненерго, «до навантаження в опалювальний сезон буде **підготовлено** 17,6 ГВт потужності. Накопичуються запаси ресурсів, формуються резерви обладнання, проводяться протиаварійні навчання. Посилюється захист критичної інфраструктури, розвивається розподілена генерація: цього року вже введено 194 МВт, а до кінця року планується ще понад 380 МВт».

Одним із 12 пріоритетів, визначених **поданою** до Верховної Ради Програмою дій Кабінету Міністрів України, названо «Зимову стабільність та безпеку». Відповідно до нього передбачається підвищити рівень захисту об'єктів критичної інфраструктури від безпілотних літальних апаратів і ракетних ударів, забезпечити енергетичну безпеку громадян і бізнесу та гарантувати безперебійне енергопостачання, зокрема в осінньо-зимовий період 2025–2026 рр.

У рамках підготовки до опалювального сезону уряд **планує** до кінця року:

✓ завершити ремонтні кампанії на енергоблоках АЕС, ТЕС і ТЕЦ, ГЕС і ГАЕС загальною потужністю 13 ГВт; відновити 3 ГВт потужності ТЕС і ТЕЦ, пошкодженої

унаслідок російських атак, і ввести в експлуатацію 200 МВт нової потужності розподіленої генерації; завершити ремонт 20 тис. км повітряних ліній операторів системи розподілу напругою 0,4-150 кВ;

✓ забезпечити теплом щонайменше 70 тис. багатоквартирних будинків і 25 тис. об'єктів соціального призначення; ввести в експлуатацію в регіонах щонайменше 150 МВт нової електричної та 120 МВт — теплової потужності;

✓ установити 90 000 габіонів (I рівень захисту) на визначених урядом об'єктах паливно-енергетичного комплексу, обладнати захистом II рівня 14 «критичних елементів» НЕК «Укренерго» і 4 споруди НАЕК «Енергоатом», захистом III рівня — один об'єкт ПрАТ «Укргідроенерго»;

✓ профінансувати придбання засобів РЕБ, придбання та модернізації засобів активного захисту об'єктів критичної інфраструктури на 427 млн грн;

✓ накопичити в підземних сховищах до 1 грудня 2025 р. не менше 13,2 млрд куб. м природного газу, імпортувавши щонайменше 4,6 млрд куб. м цього ресурсу;

✓ створити й підтримувати на об'єктах енергетичної інфраструктури аварійний запас особливо вразливого обладнання «відповідно до нормативів», зокрема залучивши додатково €150 млн до Фонду підтримки енергетики України;

✓ збільшити з 0,9 до 1,1 ГВт дозволону пропускну спроможність міждержавних перетинів для забезпечення кращих можливостей експорту електричної енергії;

✓ спростити [Порядок](#) надання фінансової державної підтримки фізичним особам, які встановлюють у власних домогосподарствах генеруючі установки, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел;

✓ продовжити до 1 січня 2028 р. строк звільнення від [оподаткування](#) ввізним митом і податком на додану вартість операцій із ввезення товарів згідно із затвердженим Кабінетом Міністрів [переліком](#), що

поміщуються у митний режим імпорту в рамках угод, фінансування за якими проводиться за рахунок Секретаріату Енергетичного Співтовариства;

✓ спростити процедуру відведення земельних ділянок для об'єктів енергетики, їхнє приєднання до мереж і систем, урегулювати питання перерахунку вартості небалансів за 2022 р. для виробників електричної енергії з відновлюваних джерел;

✓ підвищити спроможність органів управління й сил цивільного захисту територіальних і функціональних підсистем Єдиної державної системи цивільного захисту щодо реагування на надзвичайні ситуації, пов'язані з аваріями на об'єктах паливно-енергетичного сектору, які виникли внаслідок воєнних дій;

✓ урегулювати кредиторську заборгованість підприємств, що займаються виробництвом, транспортуванням і постачанням теплової енергії споживачам та зберегти діючі ціни на природний газ для таких підприємств на опалувальний період 2025-2026 рр.

Серед заходів, ужитих у вересні для досягнення поставлених урядом завдань і вирішення проблем, наявних у паливно-енергетичному комплексі, варто виокремити:

✓ [забезпечення](#) фінансування інженерно-технічних заходів із захисту низки визначених урядом об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору;

✓ [продовження](#) до 1 травня 2026 р. реалізації експериментального проекту щодо розподілу гуманітарної допомоги, що надходить у вигляді скрапленого газу для задоволення потреб побутових споживачів в умовах воєнного стану, поширивши його на Запорізьку обл.;

✓ [поширення](#) на гібридні системи електропостачання отримання державної підтримки з державного фонду декарбонізації та енергоефективної трансформації; [деталізацію](#) правил компенсацій за кредитами і лізингом, а також фінансування встановлення інтелектуальних систем обліку газу для бюджетних установ;

✓ **спрощення порядку** ввезення на митну територію України та цільового використання нового обладнання й комплектуючих до нього, що ввозяться учасником індустріального (промислового) парку. Зміни збільшують строки подання переліку обладнання з 5 днів до 12 місяців від отримання висновку про доцільність реалізації проєкту; усувають вимогу зазначати країну походження товарів; зобов'язують зазначати ціну у валюті договору постачання із загальною сумою у гривні;

✓ підписання додаткових угод між урядом України та Єврокомісією про фінансування заходів «Програма підтримки енергоефективності в Україні – EE4U-II» та «Програма підтримки енергоефективності в Україні – EE4U»;

✓ **погодження** підписання двох додаткових угод з Європейською Комісією за програмами технічного співробітництва. Ними продовжено до 2028 р. завершальний етап програми від 2018 р. і збільшено на €234 млн внесок ЄС у фінансування програми на 2025 р.;

✓ **одержання** від Великої Британії додаткових €49 млн внеску до Фонду підтримки енергетики України, які підуть на ремонт критично важливих об'єктів, захист ключових активів, підтримку рішень у сфері відновлюваної й децентралізованої енергетики;

✓ **початок** реалізації данської програми допомоги Україні із загальним бюджетом €375 млн, яку сфокусовано на забезпеченні енергетичної безпеки, сприянні «зеленому переходу» та європейській інтеграції;

✓ **введення** в експлуатацію побудованого компанією ДТЕК разом з американською Fluence найбільшого в Україні комплексу систем зберігання енергії загальною потужністю 200 МВт (400 МВт-год), розташованого на шести об'єктах у Київській і Дніпропетровській обл.

У цілому, в уряді «**готують** рішення, які дозволять людям бути впевненими, що тепло й світло залишаться доступними» навіть у нинішніх реаліях. Мова йде, зокрема, про «комплексне рішення щодо компенсації різниці в тарифах на теплопостачання» й «мораторій

на відключення водо- та електропостачання у прифронтових громадах за борги». За даними Мінрегіону, в Україні вже змонтовано і готово до роботи 190 когенераційних установок і 134 блочно-модульні котельні загальною потужністю 700 МВт. До зими підготовлено понад 129 тис. житлових будинків, а стан готовності об'єктів соціальної інфраструктури, мереж, котельень і теплових пунктів «**перевищує 90%**».

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Аналіз офіційних повідомлень про засідання енергетичних та антикризових штабів свідчить про концентрацію уваги урядових структур на загальних обсягах накопичених запасів, відремонтованого обладнання і зведеної потужності. Водночас, **накопичення** до 1 грудня 2025 р. «не менше 13,2 млрд куб. м природного газу» не принесе жодної користі за відсутності належним чином захищених газокompресорних станцій. А повна **готовність** 17,6 ГВт потужності не гарантуватиме нормального проходження опалювального сезону, якщо з ладу буде виведене обладнання, що спрямовує енергію кінцевим споживачам.

Нанесення непоправної шкоди регіональним підприємствам із видобутку й транспортування природного газу, генерації й розподілу електричної й теплової енергії потребує набагато менших зусиль ворога, аніж подолання протиповітряної й протиракетної оборони великих міст і засобів захисту критично важливих об'єктів.

І хоча це очевидно від початку комбінованих атак на українську енергетику, залишається незрозумілим:

✓ чому пріоритет «Зимова стабільність та безпека» займає в Програмі діяльності Кабінету Міністрів України останнє, дванадцяте місце, вже після «збереження культурної спадщини» і «розвитку спроможності креативних індустрій»;

✓ чому не вжито системних заходів із захисту регіональної енергетичної інфраструктури, адже ворог не чекатиме, поки на місця дійдуть кошти державних програм, розрахованих до 2030 р.;

✓ чому, коли у Фонді підтримки енергетики наявний дефіцит у €600 млн, Україна в 2026 р. планує виділити кошти на «виконання чотирьох заходів, визначених планом реалізації» ще не ухваленої Водневої стратегії України на період до 2050 р., проектування енергоблоків № 3 і 4 Хмельницької АЕС та інші подібні проекти;

✓ чому досі не розблоковано залучення приватних інвестицій для розбудови малої генерації в територіальних громадах, не спрощено умови і не здешевлено приєднання вже встановлених на місцях енергетичних об'єктів до мережі і систем;

✓ чому не забезпечено платоспроможність усіх учасників формування вартості енергії — від виробників і постачальників до споживачів, насамперед кінцевих, що

унеможливлює нормальне функціонування операторів систем передачі й розподілу на всіх енергетичних ринках.

Відповіді на ці питання поки відсутні, хоча не виключено, що в осінньо-зимовий період 2025-2026 рр. ворог вибере тактику послідових ударів двома-трьома десятками безпілотних літальних апаратів по ключовим енергетичним об'єктам прифронтових регіонів із наступним перенесенням атак на великі генеруючі установки та ключове обладнання оператора системи передачі. За відсутності належного захисту (не лише інженерно-технічного, але й активного, про що свідчить вища ефективність російських ударів із Північного напрямку) це може призвести до реалізації сценаріїв, готовність до яких учасники урядових нарад у вересні не [розглядали](#).



V.

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Рада ЄС опублікувала [рекомендації](#) щодо скоординованого підходу до припинення статусу тимчасового захисту українців у ЄС. Рекомендації мають забезпечити повернення та реінтеграцію українців до України, коли дозволять умови.

Українцям треба буде визначитися — залишитися у ЄС, перейшовши на інший правовий статус, чи готуватися до повернення в Україну. Зокрема, українцям, які перебувають у ЄС, пропонується перейти з тимчасового захисту на національні правові статуси країн-членів ЄС.

Країнам ЄС рекомендують:

- ✓ пропонувати українським біженцям посвідки на проживання: трудові, навчальні, сімейні;
- ✓ дозволити українцям подавати заявки на отримання статусів відповідно до законодавства ЄС, наприклад, пов'язаних із висококваліфікованою роботою;
- ✓ охочим повернутися на Батьківщину пропонується дозволити здійснювати «ознайомчі візити до України», щоб оцінити умови для повернення, перевірити стан майна або зв'язатися з рідними.

Тобто, можна припустити, що українці після завершення дії нинішньої програми тимчасового захисту зможуть претендувати на легальний статус у ЄС, якщо:

- ✓ мають легальну роботу — у такому разі вони можуть перейти на статус, який дає право на трудову діяльність. Однак поки що невідомий конкретний механізм, як цей перехід має технічно здійснюватися. І чи для всіх професій буде така можливість, чи тільки для певного переліку.
- ✓ Навчаються в одному з європейських ВНЗ.

- ✓ Мають членів сім'ї, які є громадянами країн ЄС або мають посвідку на проживання.

Передбачається, що держави-члени повинні надавати чітку інформацію про переваги таких статусів, щоб українці могли приймати виважені рішення. Також можуть бути створені інформаційні системи, кампанії з програм добровільного повернення, створені спеціальні «центри єдності» [Unity Hubs](#), які мають «служити посередниками для переміщених українців, надавати допомогу з документами, а також консультації з працевлаштування в Україні та країні перебування». Ті, хто не зможуть отримати національний статус, будуть мати можливість подавати заявки на отримання дозволів відповідно до директив ЄС, але не поєднуючи їх з тимчасовим захистом. Тобто вони не зможуть одночасно зберігати статус тимчасового захисту. При цьому Рада ЄС наголошує, що повернення має бути добровільним, поетапним та гуманним.

Незважаючи на те, що у схваленому Радой ЄС плані щодо скасування програми прийому українських біженців не вказано конкретних термінів старту цього процесу (зараз програма Директиви про тимчасовий захист діє до 4 березня 2027 р.), однак можна вже зробити один висновок — Євросоюз, ймовірно, не буде продовжувати програму тимчасового захисту після березня 2027 р., якщо до завершення програми війна в Україні завершиться. Ймовірність дострокового скасування (тобто до березня 2027 р.), якщо війна завершиться раніше, не виглядає високою (хоча, звичайно, виключати нічого не можна). Але те, що статус не продовжуватимуть після березня 2027 р. (якщо на той час завершаться бойові дії) цілком можливо.

Таким чином, українці, які мають намір залишитися в Європі, мають час, щоб визначитися яким чином вони це робитимуть. Крім того, у більшості країн ЄС можна претендувати на посвідку на проживання після п'яти років проживання. Тобто таке право до березня

2027 р. з'явиться у тих українців, які виїхали та отримали тимчасовий захист у перший місяць повномасштабної війни. Напевно, буде проблематично продовжити своє перебування в ЄС українцям, які не мають роботи, отримують соціальну допомогу і ще не прожили в Європі 5 років.

Польща посилює правила набуття соціальної допомоги для українських біженців. Сейм Польщі ухвалив закон, який змінює порядок надання допомоги за програмою 800+ українцям. Президент Польщі Кароль Навроцький підписав закон, який регулює перебування громадян України після 30 вересня 2025 р.

Які положення містить новий закон?

Новий закон визначає умови легального перебування українців у Польщі ще на шість місяців — до 4 березня 2026 р. Однак поряд із продовженням терміну запроваджено низку змін, що обмежують доступ до пільг та соціальних гарантій для громадян, які не працюють. До них відносяться:

- ✓ **Медичні послуги.** Дорослі українці матимуть обмежений доступ до деяких медичних програм, включаючи реабілітацію, стоматологічні послуги та певні програми лікування.
- ✓ **Соціальна допомога.** Отримання пільг, зокрема за програмою Rodzina 800+, тепер залежатиме від виконання певних умов. Право на допомогу матимуть лише сім'ї, в яких обоє батьків працюють, а діти відвідують польські школи. Винятки передбачені зокрема для батьків дітей з інвалідністю.
- ✓ **Статус проживання.** Легальне проживання підтверджено до весни 2026 р., після чого українці повинні дотримуватись стандартних правил, що застосовуються до інших іноземців.

Раніше допомога «800+» надавалася всім сім'ям з дітьми — по 800 злотих на кожну дитину до 18 років, без додаткових умов. Однак Президент Кароль Навроцький наклав вето на продовження програми в минулому для українців, і тепер парламент схвалив новий варіант.

Програма Rodzina 800+ у Польщі вже багато років є важливою фінансовою підтримкою для сімей з дітьми. Вона передбачає щомісячну виплату у розмірі 800 злотих на кожну дитину віком до 18 років незалежно від доходу батьків. Українські сім'ї, які вимушено переїхали до Польщі через війну, також мають право на цю допомогу.

Тепер виплати за програмою «800+» будуть безпосередньо пов'язані з працевлаштуванням. Право на виплату тепер

буде пов'язане з працевлаштуванням батьків та навчанням дитини у польській школі (винятки — люди з інвалідністю). Тепер для отримання допомоги **обов'язковою умовою стане навчання дитини у польському навчальному закладі**. Раніше багато українських сімей могли продовжувати отримувати виплати, навіть якщо їхні діти навчалися дистанційно в українських школах. Проте з червня 2025 р. така можливість зникне.

Ці зміни спрямовані на стимулювання інтеграції українських дітей до польської системи освіти та більш справедливого розподілу соціальної допомоги:

- ✓ **Обов'язкова умова** — дитина має навчатися у Польщі (дитячий садок, початкова школа, ліцей чи технікум).
- ✓ **Школа має внести дані** про учня до Системи Освітньої інформації Польщі (*System Informacji Oświatowej, SIO*).
- ✓ **Якщо дитина не відвідує** польську школу, родина втратить виплати.

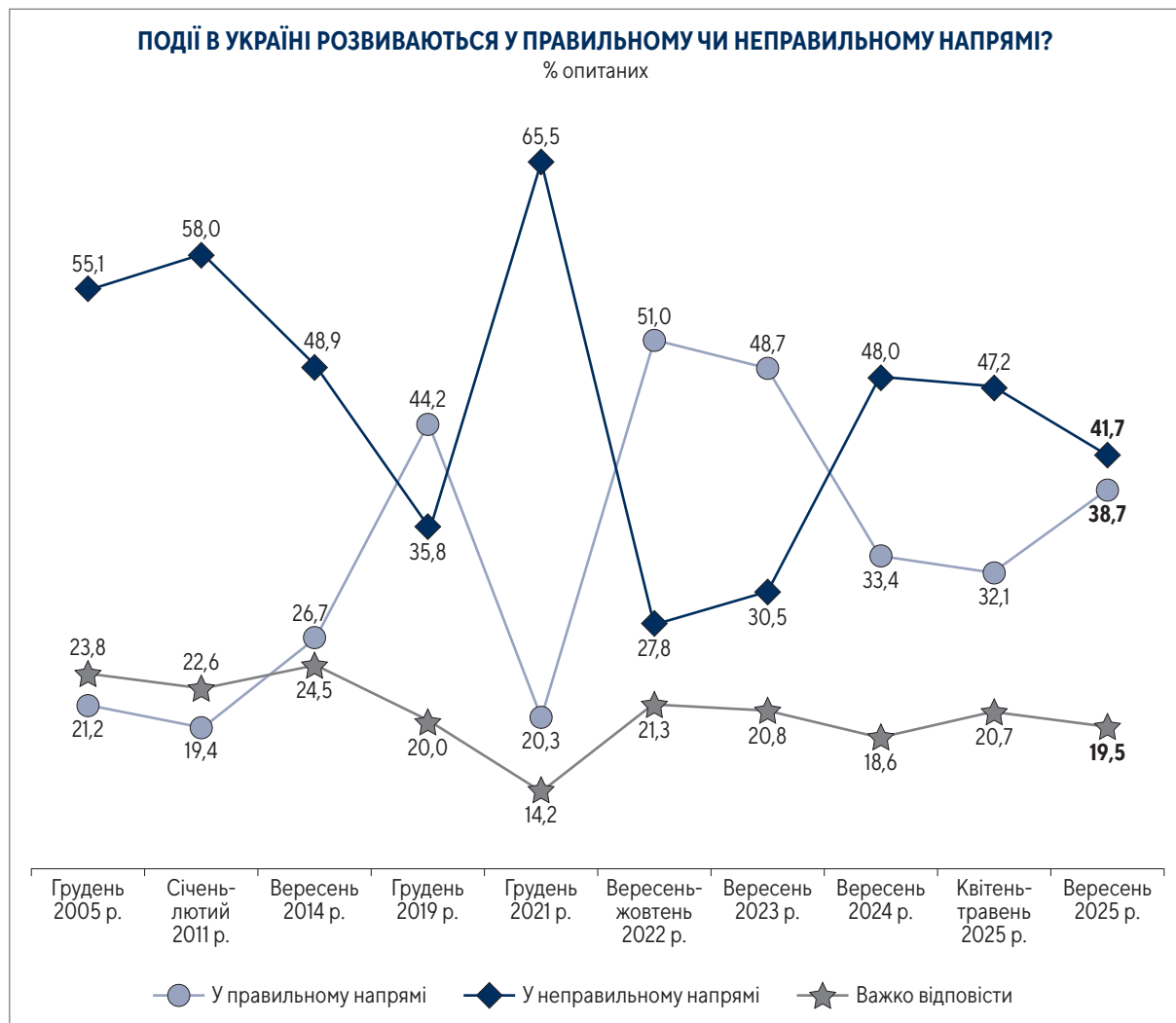
Фонд соціального страхування (ZUS) щомісяця перевірятиме, чи працював українець у попередньому місяці. Якщо людина офіційно працевлаштована та її діти навчаються у польській школі — допомога зберігається. Якщо ні — право на виплати втрачається. Це означає, що українців фактично підштовхують йти на будь-яку роботу, включно з низькокваліфікованими, щоб не втратити фінансову підтримку. Польща таким чином використовує міграційну кризу у своїх інтересах, а саме отримує мільйон працездатних людей, яких можна інтегрувати в економіку та культуру країни.

Як бачимо, Польща тепер готова надавати допомогу лише тим українцям, які інтегруються у її економіку та працюють. Якщо є бажання залишатися в Польщі та отримувати виплати — треба бути готовими працювати та адаптуватися.

Уряду Польщі надано шість місяців на підготовку до переходу до загальних правил. Ця позиція відображає політичний курс нинішнього уряду, який прагне показати, що привілеї для українців добігають кінця і що всі питання інтеграції мають вирішуватись на загальній основі. У майбутньому не буде окремих законів щодо допомоги українцям.

VI.

ПОЗИЦІЇ ГРОМАДЯН З АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ¹



¹ Результати соціологічного опитування, що проводилося соціологічною службою Центру Разумкова спільно з Київським Безпековим Форумом з 12 по 17 вересня 2025 р.

Опитування методом face-to-face проводилося у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернігівській, Чернівецькій обл. та м. Києві – лише на тих територіях, що контролюються урядом України та на яких не ведуться бойові дії).

Опитування проводилося за стратифікованою багатоступеневою вибіркою із застосуванням випадкового відбору на перших етапах формування вибірки та квотного методу відбору респондентів на заключному етапі (коли здійснювався відбір респондентів за статеві-віковими квотами). Структура вибіркової сукупності відтворює демографічну структуру дорослого населення територій, на яких проводилося опитування, станом на початок 2022 р. (за віком, статтю, типом поселення).

Опитано 1 210 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,9%. Разом з тим, додаткові систематичні відхилення вибірки можуть бути зумовлені наслідками російської агресії, зокрема, вимушеною евакуацією мільйонів громадян.

НАСКІЛЬКИ ВИ ДОВІРЯЄТЕ ТАКИМ СОЦІАЛЬНИМ ІНСТИТУТАМ? % опитаних																
	Липень-серпень 2021 р.				Вересень 2024 р.				Квітень-травень 2025 р.				Вересень 2025 р.			
	Довіряють*	Не довіряють**	Важко відповісти	Баланс довіри-недовіри	Довіряють*	Не довіряють**	Важко відповісти	Баланс довіри-недовіри	Довіряють*	Не довіряють**	Важко відповісти	Баланс довіри-недовіри	Довіряють*	Не довіряють**	Важко відповісти	Баланс довіри-недовіри
Збройні сили України	68,3	24,8	6,7	43,5	91,5	5,9	2,6	85,6	92,7	4,6	2,8	88,1	92,6	5,6	1,7	87,0
Державна служба з надзвичайних ситуацій	61,4	28,7	9,9	32,7	83,1	12,4	4,4	70,7	88,2	7,8	4,0	80,4	86,3	9,7	3,9	76,6
Волонтерські організації	63,6	25,1	11,3	38,5	80,3	13,7	5,9	66,6	82,2	13,6	4,2	68,6	81,5	14,8	3,7	66,7
Добровольчі загони	53,5	33,4	13,1	20,1	79,5	12,3	8,2	67,2	80,2	12,0	7,9	68,2	78,3	14,6	7,1	63,7
Національна гвардія України	53,6	36,0	10,4	17,6	74,4	18,5	7,1	55,9	78,8	14,8	6,3	64,0	76,6	18,4	5,0	58,2
Державна прикордонна служба	55	34,3	10,7	20,7	69,8	23,4	6,9	46,4	77,6	15,9	6,5	61,7	75,2	20,1	4,6	55,1
Служба безпеки України (СБУ)	37,5	49,7	12,7	-12,2	63,6	26,1	10,3	37,5	64,5	25,9	9,8	38,6	66,4	24,6	9,0	41,8
Міністерство оборони України	—	—	—	—	62,8	29,1	8,1	33,7	65,5	26,2	8,3	39,3	66,6	26,7	6,7	39,9
Церква	63,5	26,3	10,3	37,2	62,5	26,8	10,6	35,7	63,5	23,5	13,0	40,0	62,0	26,6	11,2	35,4
Громадські організації	47	37,4	15,5	9,6	58,8	29,3	11,8	29,5	61,8	27,1	11,1	34,7	53,9	34,5	11,6	19,4
Президент України	36,2	57,6	6,2	-21,4	48,5	44,5	7,1	4,0	59,8	33,1	7,1	26,7	52,4	40,4	7,2	12,0
Уповноважений Верховної Ради з прав людини	31,7	40,1	28,1	-8,4	42,4	34,4	23,2	8,0	47,1	34,0	18,9	13,1	46,7	35,4	17,9	11,3
Національний банк України	29,1	60,1	10,9	-31,0	50,2	39,4	10,4	10,8	50,4	38,9	10,8	11,5	49,4	43,2	7,4	6,2
Голова вашого міста/селища/села	57,1	33,6	9,3	23,5	47,4	44,7	7,9	2,7	53,1	40,7	6,2	12,4	48,9	45,7	5,5	3,2
Національна поліція України	38,5	52,9	8,5	-14,4	49,8	41,4	8,8	8,4	49,6	43,4	7,0	6,2	46,1	47,3	6,5	-1,2
ЗМІ України	45,4	45,8	8,9	-0,4	44,6	48,1	7,3	-3,5	44,4	47,0	8,6	-2,6	44,1	48,5	7,4	-4,4

* Сума відповідей «повністю довіряю» та «скоріше довіряю».
 ** Сума відповідей «зовсім не довіряю» та «скоріше не довіряю».
 ***Різниця між часткою тих, хто довіряє і тих, хто не довіряє.

НАСКІЛЬКИ ВИ ДОВІРЯЄТЕ ТАКИМ СОЦІАЛЬНИМ ІНСТИТУТАМ? % опитаних															(продовження)		
Липень-серпень 2021 р.				Вересень 2024 р.				Квітень-травень 2025 р.				Вересень 2025 р.					
	Довіряють*	Не довіряють**	Важко відповісти	Баланс довіри-недовіри	Довіряють*	Не довіряють**	Важко відповісти	Баланс довіри-недовіри	Довіряють*	Не довіряють**	Важко відповісти	Баланс довіри-недовіри	Довіряють*	Не довіряють**	Важко відповісти	Баланс довіри-недовіри	
Місцева рада вашого міста/селища/села	51,4	37,8	10,7	13,6	44,6	45,9	9,4	-1,3	48,0	42,4	9,5	5,6	42,3	49,0	8,7	-6,7	Баланс довіри-недовіри
Державне бюро розслідувань (ДБР)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34,3	48,0	17,6	-13,7	
Профспілки	21,2	54,8	24,0	-33,6	25,9	46,1	28,0	-20,2	28,6	44,2	27,2	-15,6	27,5	50,2	22,3	-22,7	
Українська влада в цілому	—	—	—	—	—	—	—	—	35,3	53,4	11,2	-18,1	33,8	56,8	9,4	-23,0	
Комерційні банки	18,2	70,7	11,1	-52,5	29,3	54,9	15,8	-25,6	29,1	56,0	14,9	-26,9	31,0	55,1	13,9	-24,1	
Національне антикорупційне бюро України (НАБУ)	15,2	69,6	15,3	-54,4	22,1	58,0	19,9	-35,9	25,1	57,7	17,1	-32,6	30,6	55,8	13,6	-25,2	
Спеціалізована антикорупційна прокуратура	13,6	69,3	17,2	-55,7	19,4	58,0	22,7	-38,6	25,0	56,7	18,2	-31,7	28,3	55,8	15,9	-27,5	
Національне агентство з питань запобігання корупції	13,2	69,6	17,2	-56,4	19,2	57,4	23,4	-38,2	24,3	56,0	19,6	-31,7	26,7	57,4	15,8	-30,7	
Прокуратура	17,8	71,1	11,1	-53,3	23,2	62,6	14,1	-39,4	26,3	62,1	11,6	-35,8	26,2	62,3	11,5	-36,1	
Українська опозиція	—	—	—	—	—	—	—	—	19,1	61,9	19,1	-42,8	17,0	61,5	21,5	-44,5	
Уряд України	21,5	72	6,6	-50,5	20,5	72,5	7,1	-52,0	24,5	68,8	6,6	-44,3	22,5	70,2	7,4	-47,7	
Суди (судова система в цілому)	15,5	74,2	10,4	-58,7	16,4	70,2	13,5	-53,8	17,3	71,1	11,6	-53,8	19,7	71,1	9,1	-51,4	
Верховна Рада України	18,7	75,1	6,1	-56,4	16,0	78,5	5,6	-62,5	19,6	74,7	5,6	-55,1	17,2	76,7	6,0	-59,5	
Державний апарат (чиновники)	14,9	75,7	9,4	-60,8	14,2	77,4	8,3	-63,2	17,5	74,5	8,1	-57,0	12,6	79,7	7,7	-67,1	
Політичні партії	16,1	71,7	12,2	-55,6	14,7	73,5	11,9	-58,8	14,9	73,1	12,0	-58,2	11,5	80,7	7,8	-69,2	

* Сума відповідей «повністю довіряю» та «скоріше довіряю».

** Сума відповідей «зовсім не довіряю» та «скоріше не довіряю».

***Різниця між часткою тих, хто довіряє і тих, хто не довіряє.

Над номером працювали:

Колектив авторів: Ю. Якименко (керівник проєкту), А. Биченко, О. Мельник, М. Міщенко, М. Пашков, О. Пищуліна, В. Омельченко, Г. Рябцев, П. Стецюк, М. Сунгуровський, В. Юрчишин, Л. Бондаренко.

У підготовці моніторингу також взяли участь практиканти Центру Разумкова, студенти КНУ ім. Т. Шевченка: Д. Аляб'єв,

Д. Даниленко, О. Демонова, а також практикант Центру Разумкова А. Науменко.

Редакційно-видавничий відділ: З. Міщеня, К. Ягович, Т. Овсяник.

Фото обкладинки REUTERS, <https://www.reuters.com/pictures/drone-nets-boarded-windows-risk-sudden-death-scenes-ukraines-frontline-towns-2025-10-03>

Наша адреса:

01032, м. Київ, бул. Тараса Шевченка, 33Б, 7-й поверх

Телефон: (38 044) 201-11-98

Факс: (38 044) 201-11-99

е-mail: info@razumkov.org.ua

Вебсторінка: www.razumkov.org.ua

